

Przykłady wybranych fragmentów prac egzaminacyjnych z komentarzem Technik ekonomista 341[02]

Zadanie egzaminacyjne

Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie prowadzi sprzedaż towarów na rynku krajowym. Spółka jest zainteresowana terminowym regulowaniem zobowiązań bieżących o różnym okresie spłaty.

W grudniu 2007 roku w hurtowni „Renifer” miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

- 10.12.2007 r. sprzedano 50 sztuk płaszczy skórzanych dla Salonu Mody „Mój Styl” w Opolu (Załącznik 5),
- 10.12.2007 r. wydano płaszcze skórzane z magazynu po rzeczywistej cenie zakupu (Załącznik 6),
- 14.12.2007 r. Salon Mody „Mój Styl” w Opolu złożył reklamację na 10 sztuk płaszczy skórzanych z powodu ukrytych wad jakościowych. Reklamację uznano i sporządzono fakturę VAT korygującą (Załącznik 7),
- 15.12.2007 r. przyjęto do magazynu płaszcze skórzane zwrócone przez Salon Mody „Mój Styl” w Opolu w związku z uznaną reklamacją,
- 31.12.2007 r. naliczono wynagrodzenie pracownikowi za grudzień 2007 r.,
- 31.12.2007 r. naliczono składki ZUS od wynagrodzenia finansowane przez hurtownię „Renifer”,
- 31.12.2007 r. sporządzono polecenie przelewu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za grudzień 2007 r.

Opracuj projekt realizacji prac ekonomiczno – biurowych obejmujących sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r., ewidencję operacji gospodarczych z grudnia 2007 r. oraz analizę płynności finansowej hurtowni w latach 2006 - 2007.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

1. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
2. Założenia, czyli dane niezbędne do rozwiązania zadania, wynikające z treści zadania oraz załączonej dokumentacji.
3. Wykaz prac związanych ze sporządzaniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r.
4. Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych oraz wykaz operacji gospodarczych wraz z dekretacją i dowodami stanowiącymi podstawę księgowania.
5. Wykaz prac związanych z analizą płynności finansowej hurtowni w latach 2006 – 2007.
6. Komplet sporządzonych dokumentów dotyczących zdarzeń gospodarczych z grudnia 2007r.
7. Sporządzoną ewidencję operacji gospodarczych na kontach „Księgi głównej”.
8. Sporządzoną analizę płynności finansowej hurtowni „Renifer” w latach 2006 - 2007.

Do wykonania zadania egzaminacyjnego wykorzystaj:

1. Dane identyfikacyjne hurtowni „Renifer” - Załącznik 1
2. Dane identyfikacyjne odbiorcy - Załącznik 2
3. Informacje dodatkowe dotyczące działalności hurtowni „Renifer” - Załącznik 3
4. Wykaz wybranych kont „Księgi głównej” – Załącznik 4
5. Fakturę VAT wystawioną dla Salonu Mody „Mój Styl” w Opolu – Załącznik 5
6. Dowód Wz wystawiony przez Hurtownię Odzieży Skórzanej „Renifer” – Załącznik 6
7. Fakturę VAT korygującą wystawioną dla Salonu Mody „Mój Styl” w Opolu – Załącznik 7
8. Bilans Hurtowni Odzieży Skórzanej „Renifer” sporządzony na dzień 31.12.2006 r. – Załącznik 8

Druki do sporządzenia dokumentacji zamieszczone są w KARCIE PRACY EGZAMINACYJNEJ.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 240 minut.

Załącznik 1**Dane identyfikacyjne hurtowni „Renifer”**

Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. w Krakowie
 Adres: 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5, województwo małopolskie
 NIP: 679-120-33-35
 REGON: 350075565
 Konto firmowe: 43 1020 3668 0000 5676 0090 8795
 Urząd skarbowy dla podatku dochodowego od osób fizycznych
 30-363 Kraków, ul. Basztowa 15
 konto bankowe: 96 1010 1270 0004 4622 2300 0000

Załącznik 2**Dane identyfikacyjne odbiorcy****Salon Mody „Mój Styl” s.c. w Opolu**

45-077 Opole, ul Rynek 1
 NIP: 898-144-65-56
 REGON: 352376409
 Konto bankowe: 35 1090 2141 0000 0001 0528 0345

Załącznik 3**Informacje dodatkowe dotyczące działalności hurtowni „Renifer”**

Wykaz obrotów wybranych kont Księgi głównej na dzień 01.12.2007 r.

Nazwa konta	Obroty od początku roku wraz z BO w okresie 01.01.- 30.11.2007 r	
	Wn	Ma
Rozrachunki z odbiorcami	934 000,00	780 000,00
Rozrachunki z dostawcami	665 280,00	770 000,00
Rachunek bieżący	927 200,00	841 450,00
Towary	649 200,00	560 000,00
Sprzedaż towarów		700 000,00
Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu	560 000,00	
Wynagrodzenie	40 000,00	
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	15 970,00	

Jednostka jest podatnikiem podstawowej stawki podatku VAT.

Koszty ewidencjonowane są na kontach Zespołu 4.

Ewidencja towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen zakupu.

Osobą upoważnioną do:

- sporządzania i dekretowania dokumentów jest Ewa Malina,
- sprawdzania i zatwierdzania dokumentów jest Dorota Bednarz,
- przyjmowania i wydawania towarów jest Piotr Tomczak,

Numerację poszczególnych dokumentów rozpocząć od 01/12/07 r (nr, m - c, rok).

Angaż pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę w Hurtowni Odzieży Skórzanej „Renifer”

Imię i nazwisko pracownika	Miejsce zamieszkania	Płaca zasadnicza	Dodatek funkcyjny	Premia od płacy zasadniczej
Ewa Malina	Kraków, ul. Podgórze 5	4 000,00	600,00	20%

Koszty uzyskania przychodów, ulga podatkowa w 2007 r. wynoszą

Koszty uzyskania przychodów dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę		Skala podatkowa	Ulga podatkowa (kwota zmniejszająca podatek)	Składka zdrowotna odliczana od podatku dochodowego
w tej samej miejscowości, co miejsce zamieszkania	w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania			
108,50 zł	135,63 zł	19 %	47,71 zł	7,75 %

Składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FGŚP w 2007 r. wynoszą

Wyszczególnienie		Rodzaj ubezpieczenia						
		emerytalne	rentowe	chorobowe	wypadkowe	zdrowotne	FGŚP	Fundusz pracy
% podstawy wymiaru składki		19,52%	10%	2,45%	1,8%	9%	0,10%	2,45%
Źródło finansowania	Pracownik	9,76%	3,5%	2,45%	-----	9%	-----	-----
	Pracodawca	9,76%	6,5%	-----	1,8%	-----	0,10%	2,45%

Wykaz wybranych kont „Księgi głównej”

Zespół 1 Środki pieniężne, rachunki bankowe i krótkoterminowe aktywa finansowe

100 Kasa

131 Rachunek bieżący

Zespół 2 Rozrachunki i roszczenia

201 Rozrachunki z odbiorcami

202 Rozrachunki z dostawcami

222 Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego

224 Rozrachunki z ZUS

225 Podatek VAT należny

231 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Zespół 3 Materiały i towary

300 Rozliczenie zakupu towarów

330 Towary

Zespół 4 Koszty według rodzaju

404 Wynagrodzenia

405 Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

Zespół 7 Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem

731 Sprzedaż towarów

732 Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu

Załącznik 5

Faktura VAT wystawiona dla Salonu Mody „Mój Styl” w Opolu

FAKTURA VAT		Kraków, dnia: 10.12.2007r.				KOPIA							
Nr 1/12/07		Data sprzedaży, wykonania usługi, wpłaty zaliczki: 10.12.2007r.				Środek transportu:							
Sprzedawca: Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5 NIP: 679-120-33-35 REGON: 350075565 Konto: 43 1020 3668 0000 5676 0090 8795					Nabywca: Salon Mody „Mój Styl” s.c. 45-077 Opole, ul Rynek 1 NIP: 898-144-65-56 REGON: 352376409 Konto: 35 1090 2141 0000 0001 0528 0345								
Lp	Nazwa towaru lub usługi	PKWiU	J.m.	Ilość	Cena jedn. bez podatku VAT		Wartość bez podatku VAT		Podatek VAT		Wartość sprzedaży z podatkiem VAT		
					zł	gr	zł	gr	%	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1.	Płaszczki skórzane damskie		szt.	50	600	00	30 000	00	22	6 600	00	36 600	00
Razem:							30 000	00	22	6 600	00	36 600	00
Sposób zapłaty: przelew - 30 dni									zw.				
* niepotrzebne skreślić							30 000	00	22	6 600	00	36 600	00
Imię i nazwisko, podpis osoby uprawnionej do otrzymania faktury							Imię i nazwisko, podpis osoby uprawnionej do wystawiania faktury						
Anna Lis							Ewa Malina						
							w tym:						
									7				
									3				
									0				
Słownie zł: trzydzieści sześć tysięcy sześćset 00/100													

Załącznik 6

Dowód Wz wystawiony przez Hurtownię Odzieży Skórzanej „Renifer”

Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5		WZ	Magazyn wyda na zewnątrz		Nr:1/12/07	Zamówienie: Nr 12/2007
					Data wystawienia: 10.12.2007 r.	
Odbiorca: Salon Mody „Mój Styl” w Opolu, ul. Rynek 1					Przeznaczenie: sprzedaż	
Lp.	Nazwa towaru	J.m.	Ilość		Cena w zł	Wartość w zł
			Zadysponowana	Wydana		
1.	Płaszczki skórzane damskie	szt.	50	50	480,00	24 000,00
Wydal:		Zatwierdził:		Odebrał:		Księgowano:
10.12.2007r Data	P. Tomczak Podpis	10.12.2007r Data	D. Bednarz Podpis	Salon Mody „Mój Styl” s.c. 10.12.2007r Data	A. Lis Podpis	Uwagi: Bez uwag

Faktura VAT korygująca wystawiona dla Salonu Mody „Mój Styl” w Opolu

FAKTURA VAT KORYGUJĄCA NR 1/12/07 r KOPIA										Kraków, 14.12.2007 r miejsce wystawienia faktury				
Sprzedawca: Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5 NIP: 679-120-33-35 REGON: 350075565				Nabywca: Salon Mody „Mój Styl” s.c. 45-077 Opole, ul Rynek 1 NIP: 898-144-65-56 REGON: 352376409				Nr rachunku bankowego sprzedawcy: 43 1020 3668 0000 5676 0090 8795 Sposób zapłaty: przelew Do faktury VAT nr: 1/12/07 r. Data wystawienia: 10.12.2007 r. Data sprzedaży: 10.12.2007 r. Data otrzymania zaliczki						
Przed korektą	L.p.	Nazwa wyrobu, towaru lub usługi	PK WiU	J.m.	Ilość	Cena jedno. bez podatku		Wartość bez podatku		Podatek			Wartość z podatkiem	
						zł	gr	zł	gr	Stawka %	Kwota		zł	gr
												zł	gr	
	1.	Płaszczki skórzane damskie		szt.	50	600	00	30 000	00	22	6 600	00	36 600	00
	Razem:							30 000	00	22	6 600	00	36 600	00
Po korekcie	1.	Płaszczki skórzane damskie		szt.	40	600	00	24 000	00	22	5 280	00	29 280	00
	Razem:							24 000	00	22	5 280	00	29 280	00
	Wartość korekty Słownie zł: siedem tysięcy trzysta dwadzieścia 00/100					Różnica		6 000	00	22	1 320	00	7 320	00
Anna Lis <small>Data i podpis osoby upoważnionej do odbioru faktury korygującej</small>			Ewa Malina <small>Wystawiający fakturę korygującą</small>			Tytuł zmniejszenia podatku: reklamacja <small>towar zwrócony sprzedawcy, zwrot nabywcy kwot nienależnych, zwrot sprzedawcy zaliczek, przedpłat, zadatków; rabat- bonifikata, upust, uznana reklamacja, skonto</small>								

**Bilans Hurtowni Odzieży Skórzanej „Renifer” sporządzony
na dzień 31.12.2006 r.**

Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o.
30-743 Kraków, ul. Handlowa 5
NIP: 679-120-33-35
REGON: 350075565

Bilans
sporządzony na dzień 31.12.2006 rok

AKTYWA	Stan na koniec	PASYWA	Stan na koniec
	2006 r.		2006 r.
A. Aktywa trwałe	100 800,00	A. Kapitał własny	115 500,00
I. Wartości niematerialne i prawne		I. Kapitał udziałowy	50 000,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe	90 000,00	II. Kapitał zapasowy	40 000,00
III. Należności długoterminowe		III. Zysk (strata) netto	25 500,00
IV. Inwestycje długoterminowe	10 800,00	B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	97 500,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		I. Rezerwy na zobowiązania	
B. Aktywa obrotowe	112 200,00	II. Zobowiązania długoterminowe	7 500,00
I. Zapasy	30 000,00	III. Zobowiązania krótkoterminowe	90 000,00
II. Należności krótkoterminowe	80 000,00	IV. Rozliczenia międzyokresowe	
III. Inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne)	2 200,00		
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe			
Aktywa razem	213 000,00	Pasywa razem	213 000,00

Kraków, 16.02.2007r.
(miejsce i data sporządzenia)

Dorota Bednarz
(podpis)

Zadanie egzaminacyjne w zawodzie technik ekonomista polegało na opracowaniu projektu realizacji prac ekonomiczno-biurowych obejmujących sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r., ewidencję operacji gospodarczych z grudnia 2007 r. oraz analizę płynności finansowej hurtowni w latach 2006 – 2007.

Zadanie zgodnie ze standardem egzaminacyjnym, miało na celu zbadanie umiejętności uczniów z zakresu:

- analizy dokumentacji związanej z obrotem towarowym w placówce handlu hurtowego,
- analizy dokumentacji związanej ze sprawami kadrowo-płacowymi,
- sporządzania typowych dokumentów typu: lista płac, polecenie przelewu, polecenie księgowania, przyjęcie materiałów z zewnątrz (Pz),
- ewidencjonowania typowych operacji gospodarczych,
- przeprowadzenia analizy płynności finansowej podmiotu gospodarczego handlu hurtowego.

Zdający aby opracować projekt musieli zapoznać się z załącznikami dołączonymi do treści zadania.

Rozwiązanie zadania egzaminacyjnego podlegało ocenie w zakresie następujących elementów:

1. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
2. Założenia, czyli dane niezbędne do rozwiązania zadania, wynikające z treści zadania oraz załączonej dokumentacji.
3. Wykaz prac związanych ze sporządzaniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r.
4. Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych oraz wykaz operacji gospodarczych wraz z dekretacją i dowodami stanowiącymi podstawę księgowania.
5. Wykaz prac związanych z analizą płynności finansowej hurtowni w latach 2006-2007.
6. Komplet sporządzonych dokumentów dotyczących zdarzeń gospodarczych z grudnia 2007. Sporządzona ewidencja operacji gospodarczych na kontach „księgi głównej”.
7. Sporządzona analiza płynności finansowej hurtowni „Renifer” w latach 2006-2007.
8. Praca egzaminacyjna jako całość.

Ad. 1 Tytuł pracy egzaminacyjnej

Zdający powinien w taki sposób sformułować tytuł pracy, aby w pełni odzwierciedlał zawartość projektu i działania podjęte w ramach realizacji prac. Powinien być on spójny z poleceniami zawartymi w treści zadania. Tytuł należy formułować w sposób krótki i zwięzły. Nie powinien być sformułowany w postaci pytania, taka forma jest nieprawidłowa. Poniżej zamieszczono przykłady tytułów napisanych w sposób prawidłowy (przykład 1 i 2)

Przykład 1

Projekt realizacji prac ekonomiczno-biurowych obejmujących
sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania
hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r., ewidencję operacji
gospodarczych z grudnia 2007 r. oraz analizę płynności finansowej
hurtowni w latach 2006-2007.

(tytuł pracy egzaminacyjnej)

Przykład 2

Projekt realizacji prac ekonomiczno - biurowych obejmujących sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w gaudniu 2007r, ewidencje operacji gospodarczych z grudnia 2007r, analizę płynności finansowej hurtowni w latach 2006 - 2007 oraz wykonanie prac wynikających z opracowanego projektu

Większość zdających dobrze radziła sobie z poprawnym wykonaniem tego elementu egzaminacyjnego. Tylko nieliczne osoby nie ujmowały w tytule elementu analizy ekonomicznej czy przedziału czasowego.

Ad. 2 Założenia czyli dane niezbędne do rozwiązania zadania, wynikające z treści zadania, załączników oraz załączonej dokumentacji

W tej części pracy zdający miał za zadanie wypisanie z treści zadania i załączników danych (informacji) niezbędnych do opracowania projektu realizacji prac. Zdający wypisywali niezbędne informacje, odpowiednio je tytułując, niektórzy równocześnie podawali numer załącznika. Obie formy odpowiedzi były prawidłowe.

Zdający wypisując założenia grupowali je zgodnie z treścią zadania na:

- dane identyfikacyjne hurtowni,
- dane identyfikacyjne odbiorcy,
- informacje dodatkowe dotyczące działalności hurtowni czyli:
  - wykaz obrotów na wybranych kontach księgi głównej na dzień 01.12. 2007 r.,
  - stawka podatku VAT,
  - koszty ewidencjonowane na kontach Zespołu 4,
  - ewidencja towarów wg rzeczywistych cen zakupu,
  - osoby upoważnione do sporządzania, dekretowania, sprawdzania i zatwierdzania dokumentów oraz przyjmowania i wydawania towarów,
  - sposób numeracji dokumentów,
- angaż pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę,
- koszty uzyskania przychodu i ulga podatkowa w 2007 r.,
- składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FGŚP w 2007 r.,
- wykaz wybranych kont „księgi głównej”,
- bilans lub dane z bilansu niezbędne do analizy.

Przykład 1

1. Dane identyfikacyjne hurtowni „Renifer”:
Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. w Krakowie
Adres: 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5, województwo małopolskie
NIP: 679-120-33-35
REGON: 350075565
Konto firmowe: 43102036680000567600908795
Urząd skarbowy dla podatku dochodowego od osób fizycznych
30-363 Kraków, ul. Basztowa 15
Konto bankowe: 96101012700004462223000000

Przykład 2

1. Dane dot. Hurtowni Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. (załącznik 1):
Nazwa jednostki: Hurtownia Odzieży Skórzanej „Renifer” sp. z o.o. w Krakowie
Adres: 30-743 Kraków, ul. Handlowa 5, województwo małopolskie
NIP: 679-120-33-35
REGON: 350075565
Konto firmowe: 43102036680000567600908795
Urząd Skarbowy dla podatku dochodowego od osób fizycznych:
30-363 Kraków, ul. Basztowa 15
Konto bankowe: 96101012700004462223000000

Taka forma prezentacji założeń jest poprawna, czytelna i przejrzysta.

Ad. 3 Wykaz prac związanych ze sporządzaniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r.

W tym elemencie pracy zadaniem zdających było zaplanowanie prac związanych ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer”. Przykład 1 przedstawia zaproponowany przez zdającego wykaz prac.

Przykład 1

Wykaz prac - poprawnie sporządzony

- III Wykaz prac ekonomiczno-biurotycznych związanych ze sporządzeniem dokumentów w grudniu 2007 r.:
- wykona przyjętych do magazynu piasek skórzanych skórzanych przez Salon Mody „Mój styl” w związku z umową reklamacyjną
- sporządzenie dokumentu PK nr 01/12/07 r.
- naliczenie wynagrodzenia pracownikowi za grudzień 2007 r.:
- sporządzenie ~~dokumentu PK nr 01/12/07 r.~~ listy płac nr 01/12/07 r.
- naliczenie składek ZUS od wynagrodzenia
- sporządzenie ~~listy płac nr 01/12/07 r.~~ dokumentu PK nr 01/12/07 r.
- ustalenie wysokości zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych
- sporządzenie polecenia przelewu nr 01/12/07 r.

Przykład 2

Wykaz prac - rozbudowany

- II Wykaz prac ekonomiczno-biurotycznych związanych ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „Renifer” w grudniu 2007 r.
- wykona sprzedanych piasek skórzanych po niezbyt dobrej cenie zakupu i sta sprawozdanie doroedu PK 1/12/07 pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym.
- sporządzenie FAVAT sprzedanych 1/12/07 pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym.

- przyjęcie reklamacji od Salonu Mody „Mój styl” i sporządzenie FAVAT korygującej pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym
- wykona zamówionych piasek skórzanych przez S. w związku z reklamacją po niezbyt dobrej cenie zakupu. sporządzenie PK 1/12/07.
- naliczenie wynagrodzenia pracownikowi za grudzień 2007 r. i sporządzenie listy płac ~~PK nr 01/12/07 r.~~ tego pracownika oraz doroedu PK 1 (lista płac nr 1)
- obliczenie składek ZUS od wynagrodzenia finansowane przez hurtownię i sporządzenie doroedu PK 1/12/07.
- ustalenie kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za grudzień 2007 r. i sporządzenie polecenia przelewu.

Zdający nadmiernie rozbudował tę część pracy proponując wykonanie dodatkowych czynności.

Część zdających stosowała w tej części pracy niewłaściwe słownictwo lub niepoprawnie klasyfikowała czynności.

Przykład 3

- wycena kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób
- kryteria oraz sporządzenie poleceń przelewu nr 111/104

Zamiast zwrotu ustalenie kwoty zaliczki na podatek dochodowy zastosowano zwrot „wycena”, który jest odpowiedni dla gospodarki towarowo-materiałowej.

Przykład 4

2.				
a)	Sprawozdanie	Faktury Vat	1/12/07	
b)	Sprawozdanie	Ws	1/12/07	
c)	Sprawozdanie	Faktury Vat korygująca	1/12/07	
d)	Sprawozdanie	Listy płac	1/12/06	
e)	Sprawozdanie	P2	1/12/07	
f)	Sprawozdanie	Pkt 119 Pk	1/12/07	
g)	Sprawozdanie	połączenie przelewu		

Zdający w wykazie prac zaproponował wypełnienie dokumentów, które otrzymał wypełnione, a mianowicie: fakturę VAT, Wz, fakturę korygującą. Są to czynności zaplanowane niepoprawnie.

Ad. 4 Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych oraz wykaz operacji gospodarczych wraz z dekretacją i dowodami stanowiącymi podstawę księgowania

W wykazie prac zdający powinien ująć wszystkie czynności z zakresu dekretacji operacji gospodarczych, otwarcia kont księgowych, ewidencji operacji gospodarczych oraz zamknięcia kont księgowych. Z prawidłowym wykazem prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych zdający nie mieli większych trudności. Trudności pojawiły się przy sporządzaniu wykazu operacji gospodarczych wraz z dowodami stanowiącymi podstawę ich księgowania.

Przykład 1

Wykaz prac częściowo poprawnie sporządzony

III Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych: wykaz operacji gospodarczych wraz z dekretacją i dowodami stanowiącymi podstawę księgowania

- otwarcie kont „księgi głównej” stanami początkowymi na dzień 01.12.2007r.
- skontrolowanie otrzymanych dokumentów pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym

Zdający poprawnie wskazał wykonywane czynności i ich kolejność, wykonał poprawnie dekretację i obliczenia dotyczące gospodarki towarowej lecz dokonał nieprawidłowej dekretacji listy płac oraz składek płaconych przez pracownika i pracodawcę.

Przykład 2

III Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych:

- otwarcie ~~be~~ wybranych kont „księgi głównej” obrótami z dnia 1.12.07.
- dobór dokumentów, które będą podstawą do księgowania operacji gospodarczych, ułożenie ich pod względem chronologicznym i nadanie im nr-ów pod którymi będą księgowane
- zadekretowanie dowodów księgowych
- sformułowanie treści operacji gospodarczych na podstawie dowodów księgowych
- zaksięgowanie operacji gospodarczych na kontach „księgi głównej”
- ustalenie obrotów i sald kont, które będą potrzebne do analizy płynności finansowej w latach 2006-2007.

Zdający zapisał poprawnie czynności związane z ewidencją operacji gospodarczych jednak nie odniósł się do drugiej części polecenia „.... wykaz operacji gospodarczych wraz z dekretacją i dowodami stanowiącymi podstawę księgowania”.

Znalazły one miejsce w kolejnych częściach pracy zatytułowanych:

- wykaz dowodów sporządzonych przez hurtownię „Renifer” ,
- wykaz operacji gospodarczych i dekretacja tych operacji, które miały miejsce w grudniu 2007 r. w hurtowni „Renifer”

Przykład 3

IV Wykaz dowodów sporządzonych przez hurtownię „Renifer”

- Fa VAT sprzedaż 1/12/07
- Wz 1/12/07
- Fa VAT kupująca 1/12/07
- Pz 1/12/07
- Pk 1/12/07
- Polecenie przelewu

V Wykaz operacji gospodarczych i dekretacja tych operacji gospodarczych, które miały miejsce w grudniu 2007r. i za hurtownią „Renifer”

W tym elemencie pracy zdający błędnie interpretowali treść zadania egzaminacyjnego „ - 31. 12. 2007 r. sporządzono polecenie przelewu zaliczki na podatek dochodowy od

osób fizycznych za grudzień 2007 r.” i w dekretacji zbędnie wpisywali treść operacji ewidencjonującej to zjawisko gospodarcze.

Przykład 4

7	Polecenie prelezu nr 01/12/07	Sporządzenie polecenia prelezu do zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za grudzień 2007.	780,33	222	131
---	-------------------------------	--	--------	-----	-----

W treści zadania nie było polecenia przekazania zaliczki na podatek dochodowy do urzędu skarbowego, tylko sporządzenie stosownego dokumentu. Nieprawidłowo została ustalona również suma zobowiązania wobec urzędu skarbowego.

Ad. 5 Wykaz prac związanych z analizą płynności finansowej hurtowni w latach 2006-2007

W tym elemencie pracy zdający powinien ująć wszystkie czynności, które będzie wykonywał przeprowadzając analizę płynności finansowej hurtowni.

Przykład 1

Poprawny wykaz czynności

5. Wykaz prac związanych z analizą płynności finansowej hurtowni w latach 2006-2007

- * dobór wskaźników do analizy płynności finansowej
- * podstawienie danych
- * obliczenie wskaźnika
- * interpretacja wskaźnika
- * porównanie wyników w czasie i przestrzeni
- * wyciągnięcie wniosków dotyczących analizy płynności finansowej hurtowni

1. Referat ~~tu~~

Przykład 2

Częściowo poprawnie sporządzony wykaz czynności

II Wykaz prac związanych ze sporządzeniem analizy płynności

1. Wybór wskaźników
2. Wyznaczenie wskaźników
3. Interpretacja wskaźników
4. Ocena wskaźników

W wykazie prac punkt 3 i 4 oznacza to samo, ponieważ interpretacja jest jednocześnie oceną wskaźników. Punkt 4 powinien brzmieć ocena płynności finansowej hurtowni, co

oznaczałoby ocenę zjawiska płynności na podstawie obliczonych i zinterpretowanych wskaźników.

Przykład 3

V Wykaz prac związanych z analizą płynności finansowej hurtowni w latach 2006-2007:

- ~~ustalenie danych~~ dobór wskaźnika mieszłego do przeprowadzenia analizy,
- dobór danych potrzebnych do ~~ustalenia~~ ustalenia wskaźnika płynności finansowej,
- obliczenie wskaźnika płynności finansowej,
- porównanie uzyskanych wyników z uwzględnieniem czasu,
- wyciągnięcie wniosków z uzyskanych danych,
- interpretacja uzyskanych danych

Sporządzając wykaz prac zdający niepoprawnie podawali kolejność prac, dokonując w pierwszej kolejności wyciągnięcia wniosków z uzyskanych danych a następnie ich interpretacji. Kolejność tych czynności powinna być odwrotna.

Przykład 3

Lista płac za grudzień 2007 r. - z typowymi błędami

Lista płac

Kluczowa Dziejery
Skarżymy "Renfer" sp. z o.o.   Lista płac pracowników Nr 01/12/07 za miesiąc... grudzień 2007
30-143 Kraków
ul. Handlowa 5
NIP: 679-120-33-35   Tytuł wypłaty... wynagrodzenie

Lp.	Imię i nazwisko	Wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Inne składki wynagrodzenia		Wynagrodzenie za czas nieobecności do pracy (zł)	Przychód ogólny (zł)	Kwota odpisów przychodu	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (zł)	Składki na ubezpieczenia społeczne			
			Pensja 20%	Gratyfikacja					Emerytalna (8,75%)	Rezerwa (3,5%)	Ubezpieczenia (12,5%)	Rozdona (15,75%)
1.	Ewa Malina	4 000,00	800,00	600,00		5 400,00	108,50	4 443,16	389,00	132,30	848,34	

Podstawa opłaty składek (zł)	Podstawa odliczenia podatku dochodowego (zł)	Liczba godzin nadliczanych	Liczba godzin pracy	Wynagrodzenie brutto na podstawie umowy (zł)	Składki na ubezpieczenia zdrowotne		Podstawa opłaty składek na ubezpieczenia społeczne (zł)	Wpłaty z tytułu opłaty (zł)	Liczba godzin pracy
					Podstawa (zł)	Odliczenia na podatku (zł)			
4551,66	4443,16	844,20	47,71	796	408,65	352,75	443	3699,01	51207 Ewa Malina

podpis sporządzającego

data i podpis zatwierdzającego

Najczęściej popełniane błędy w zakresie sporządzania listy płac to:

- nieprawidłowo wypełniona poz.9 – podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Prawidłowy zapis powinien brzmieć – 5 400 zł,
- nieprawidłowo wypełniona poz. 16 – stawka podatku dochodowego. Prawidłowy zapis powinien brzmieć – 19%,
- brak podpisów osoby sporządzającej i zatwierdzającej.

Przykład 4
Dowód Pk – poprawnie sporządzony

Pracownia Odzieżowa
"DEFINIFER" sp. z o.o.
30-743 Kraków ul. Handlowa 15
NIP: 679-180-35-35
REGON: 350073565

PK POLECENIE KSIĘGOWANIA		Numer 1112/07	Data wystawienia 31.12.2007	Załączono pod datą 31.12.2007			
KONTO		SUMY					
Lp.	Dowód	TRESC	Wnioś.	Ma	pojedyncze-częstkowe	ogółem-kontrolna	
1	PK/1112/07	Balanso s/w 2007 przez przebieg	405	204	1112,84	1112,84	
Załączników		Sporządził	Sprawdził	Zatwierdził	Razem:	1112,84	1112,84
		Ewa Mulin	Beata Bednar	Beata Bednar	Załączono:	Data 31.12.07	Dziennik Strona Podpis

Przykład 5
Dowód Pz – niepoprawnie sporządzony

Pracownia Odzieżowa
"DEFINIFER" sp. z o.o.
ul. Handlowa 15
30-743 Kraków

SALON MODY "MAY STYLE" S.C.
ul. Rynek
45-077 Opolce

PZ
PRZYJĘCIE
MATERIAŁÓW
Z ZEWNĄTRZ

Środek transportu	Zamówienie	Przeznaczenie	Data wysyłki	Data otrzymania	Numer i data faktury - specyfikacji
-	-	PLACALNA	-	15.12.2007	1112/07 z 14.12.2007

Kod tow-mater	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Kilko symol. mater	Zapob. ilość
		Dostarczona	Ma	Przyjęta	zł.	gr.	zł.	gr.		
	PLACALNA SKÓRZANA	10	214	10	600	2	6000	330	10	

Wystawił	Zatwierdził	WYMIENIONE ILOŚCI		Ewidencja ilościowo - wartościowa
Pracownia	Beata Bednar	Dostarczył	Przyjął	
		SALON MODY "MAY STYLE" S.C.	Pracownia	
		15.12.2007		

Zdający niepoprawnie wpisał cenę towaru oraz dane osoby wystawiającej dokument. Błędna cena jednostkowa płaszcza skórzanego miała wpływ na otrzymanie nieprawidłowego wyniku w pozycji - Wartość.

Przykład 6
Dowód Pk – niepoprawnie sporządzony

Hurtownia odzieżowa
"Re-ni-fer" ul. Handlowa 5
30-743 Wrocław.

□□-□□□□

PK POLEGANIE KSIĘGOWANIA				Numer		Data wystawienia		Zaksięgowano pod datą	
				1/12/07		31.12.07		31.12.07	
				KONTO		SUMY			
Lp.	Dowód	TRESC		Wn	Ma	pojedynczo-częstkowa		ogólne-kontrolna	
		Wolnienie sklepu WS od czynszu		231	224	799,64			
Zakładników				Razem					
Sporządził:		Sprawdził:		Zatwierdził:		Data		Podpis	
C. M. Malina		D. Bednarek		D. Bednarek		31.12.07			
				Zaksięgowano:					

Zdający popełnił liczne błędy wypełniając ten dokument. Nie uzupełnił pozycji Lp. oraz dowód. W pozycji konto Wn - wpisał nieprawidłowy numer konta. Błędnie ustalił sumę częściową. Nie wypełnił również pozycji razem.

Wykonując polecenie ewidencja operacji gospodarczych na kontach „księgi głównej” zdający miał za zadanie otwarcie kont księgowych, a następnie zaksięgowanie operacji gospodarczych zgodnie z zasadą podwójnego księgowania. W celu dokonania analizy płynności finansowej hurtowni zdający powinien odczytać niezbędne dane z wybranych kont księgowych, uprzednio je zamykając.

Księgując fakturę korygującą zdający zastosowali dwie metody: storno czerwone oraz księgowanie przeciwstawne do faktury sprzedaży. Obie formy zapisu są prawidłowe.

Przykład 1

Zastosowanie storna czerwonego w księgowaniu faktury korygującej – operacja 3

7. Sporządzone Ewidencja operacji gospodarczych na kontach „Księgi głównej”

<p>131 R-k bieżący</p> <p>Obv) 927 200,- 841 450,- (Obv)</p> <p>444,- (6)</p> <p>927 200,- 841 894,-</p> <p>85 306 (Sk)</p> <p>222 Rozr. z tyt. pod. dost.</p> <p>6) 444,- 444,- (5b)</p> <p>444,- 444,-</p> <p>231 Rozr. z tyt. wyogr.</p> <p>5b) 1701,99 5400,- (5a)</p> <p>975,24 (5c)</p> <p>1701,99 6375,24</p> <p>Sk) 4673,25</p> <p>405 Ubez. społ. i inne Śr</p> <p>Obv) 15970,-</p> <p>5c) 975,24</p>	<p>201 Rozr. z odb.</p> <p>Obv) 934 000,- 780 000,- (Obv)</p> <p>1c) 36 600,-</p> <p>3c) 7 320,-</p> <p>965 280,- 780 000,-</p> <p>185 280,- (Sk)</p> <p>224 Rozr. z 215</p> <p>1257,99 (5b)</p> <p>1257,99</p> <p>Sk) 1257,99</p> <p>330 Towary</p> <p>Obv) 649 200,- 560 000 (Obv)</p> <p>4) 4 800,- 24 000,- (2)</p> <p>654 000,- 584 000</p> <p>70 000,- (Sk)</p> <p>731 Sprzedaż towarów</p> <p>700 000,- (Obv)</p> <p>30 000 (1a)</p> <p>6 000 (3a)</p>	<p>202 Rozr. z dost.</p> <p>Obv) 665 280,- 770 000,- (Obv)</p> <p>665 280,- 770 000,-</p> <p>Sk) 104 720,-</p> <p>225 Pod. VAT należny</p> <p>6 600,- (1b)</p> <p>1 320,- (3b)</p> <p>5280,-</p> <p>Sk) 5280,-</p> <p>404 Wyprzedzenia</p> <p>Obv) 40 000</p> <p>5a) 5400,-</p> <p>Wartość sprzedanej towarów u locie zakup</p> <p>732 towarów u locie zakup</p> <p>Obv) 560 000,- 4 800,- (4)</p> <p>2) 24 000,-</p>
--	---	---

Nie wszystkie jednak operacje w tym przykładzie zdający zapisał prawidłowo. Nieprawidłowo została zaksięgowana operacja 5b, 5c, 6.

Przykład 2

Zastosowanie księgowania przeciwstawnego w księgowaniu faktury korygującej – operacja 3

7. Sporządzone ewidencja operacji gospodarczych na kontach „Księgi głównej”							
(201)		(202)		(131)		(330)	
Rozr. z odbiorcami		Rozr. z dostawcami		Rachunek bieżący		Towary	
Obv) 934 000,-	780 000,- (Obv)	Obv) 665 280,-	770 000,- (Obv)	Obv) 927 200,-	841 450,- (Obv)	Obv) 649 200,-	560 000,- (Obv)
1) 36 600,-	7 320 (3c)	665 280	770 000	927 200	841 450	4) 4 800	24 000 (2)
970 600,-	787 320	104 720	-	-	85 750	654 000	584 000
-	183 280	770 000	770 000	927 200	927 200	-	70 000
970 600	970 600					654 000	654 000
183 280 - 104 720 = 78 560 zobowiązania wobec dostawców							

Przykład 1

Ustalanie wskaźnika płynności bieżącej - częściowo poprawne

$$\text{wskaźnik bieżącej płynności} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

wok 2006

$$\text{wk. płynności bieżącej} = \frac{112\,200,-}{90\,000,-} \approx 1,2$$

Interpretacja: wskaźnik płynności bieżącej w roku 2006 wynosi 1,2 co oznacza, że aktywa obrotowe były w stanie pokryć zobowiązania krótkoterminowe 1,2 raza.

wok 2007:

$$\text{aktywa obrotowe} = 85\,306,- + 183\,280,- + 5\,280,- + 70\,000,- = 343\,866,-$$

$$\text{zobowiązania krótkoterminowe} = 104\,720,- + 12\,579,99 + 4\,673,25 = 110\,651,24 \approx 110\,651,-$$

$$\text{wskaźnik płynności bieżącej} = \frac{343\,866,-}{110\,651,-} = 3,1$$

Błąd popełniony w obliczeniach z 2007 r. jest kontynuacją wcześniejszych błędów merytorycznych i rachunkowych.

Przykład 2

Ustalanie wskaźnika płynności szybkiej - częściowo poprawne

$$\text{Wskaźnik płynności szybkiej} = \frac{\text{należności - śr. pieniężne}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

Obliczamy wskaźnik dla roku

2006

$$W_{ps} = \frac{82\,200,-}{90\,000,-} = 0,91$$

2007

$$W_{ps} = \frac{264\,448,88}{104\,720,-} = 2,5$$

Błąd popełniony w obliczeniach z 2007 r. jest kontynuacją wcześniejszych błędów merytorycznych i rachunkowych.

Przykład 3

Ustalanie wskaźnika płynności natychmiastowej – częściowo poprawne

Wskaźnik płynności gotówkowej = $\frac{\text{środkii pieniężne}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

Obliczony wskaźnik dla roku

2006

$$N_{pg} = \frac{2200}{90000} = 0,02$$

2007

$$N_{pg} = \frac{81768,88}{104720,-} = 0,78$$

Błąd popełniony w obliczeniach z 2007 r. jest kontynuacją wcześniejszych błędów merytorycznych i rachunkowych.

Po ustaleniu właściwych wskaźników zdający powinien dokonać interpretacji obliczonych wskaźników oraz oceny płynności finansowej hurtowni.

Przykład 4

Interpretacja ustalonych wskaźników wraz z oceną płynności finansowej hurtowni

Wsł płynności bieżącej w 2006. wynosił 1,25, co oznacza, że 1,25 raza aktywta obrotowe pokrywają zobowiązania krótkoterminowe, natomiast w 2007r. wsł ten wynosił 1,98, co jest zjawiskiem pozytywnym, gdyż optymalna wielkość tego wskaźnika to 1,5-2,0, oznacza to, że podmiot ma brzoń terminowego regulowania zobowiązań bieżących. Wskaźnik ten wykazuje tendencję rosnącą i jest to zjawisko pozytywne.

Błędnie ustalono wartość wskaźnika.

Ad. 8 Praca egzaminacyjna jako całość

Praca egzaminacyjna jako całość powinna mieć przejrzystą strukturę, musi być logicznie uporządkowana, napisana językiem stosownym dla zawodu, czytelna i estetyczna. Większość prac spełniała te wymogi. Można było jednak spotkać prace nieczytelne, na sprawdzenie których egzaminatorzy musieli poświęcić więcej czasu.

Przykład 1

Przykład pracy mało czytelnej

VII Ewidencja operacji gospodarczych na kontach Księgi głównej											
Wsk. z odbiorcami		Wsk. z dostawcami		Wsk. Rozrachunki		Wsk. Towary		Wsk. Sprzedaż towarów		Wsk. Wypłacone podatki	
Obr 934 000	780 000 (Obr)	Obr 665 280	770 000 (Obr)	Obr 927 200	841 450 (Obr)	Obr 649 200	560 000 (Obr)	37 600	700 000 (Obr)	Obr 580 000	4800 (Obr)
10) 366 000	7320 (Obr)	665 280	770 000	927 200	444 17	414 800	24 000 (Obr)	5 000	70 000 (Obr)	2) 24 000	4800
970 600	787 320	665 280	770 000	927 200	841 834	654 000	584 000	37 24 000	730 000	584 000	584 000 (Obr)
970 600	970 600	665 280	770 000	927 200	852 06 (Sk)	654 000	584 000	70 000	730 000	584 000	584 000
Wsk. Sprzedaż towarów		Wsk. Towary sprzedanych towarów		Wsk. Wynagrodzenia		Wsk. Wypłacone podatki		Wsk. Wypłacone podatki		Wsk. Wypłacone podatki	
37 600	700 000 (Obr)	Obr 580 000	4800 (Obr)	Obr 40 000	5 400	Obr 159 400	169 45,24	6) 975,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24
5 000	70 000 (Obr)	2) 24 000	4800	5 400	45 400 (Obr)	6) 975,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24
37 24 000	730 000	584 000	584 000 (Obr)	45 400	45 400 (Obr)	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24
70 000	730 000	584 000	584 000	45 400	45 400	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24	169 45,24
Wsk. Podatki VAT		Wsk. Wynagrodzenia		Wsk. Wynagrodzenia		Wsk. Wynagrodzenia		Wsk. Wynagrodzenia		Wsk. Wynagrodzenia	
36) 1320	6600 (Obr)	Obr 1701,99	5400 (Obr)	Obr 444	444 (Obr)	Obr 444	1257,99 (Obr)	7) 444	1257,99 (Obr)	1257,99 (Obr)	1257,99 (Obr)
1320	6600	1701,99	5400	444	444	444	975,24 (Obr)	444	975,24 (Obr)	975,24 (Obr)	975,24 (Obr)
36) 5280	6600	1701,99	5400	444	444	444	2263,23	444	2263,23	2263,23	2263,23
6600	6600	1701,99	5400	444	444	444	2333,23	444	2333,23	2333,23	2333,23

Przykład 2

Przykład pracy wykonanej nieestetycznie

3. Wykona prace zniczanymi ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni "Reinifer" w granicach dobf.m.

- wykona sprzedanych towarów:

- plany składowe

- sporządzenie dowodu We m. 11/12/07

- wykona ~~planów~~ planów na wystawioną w fakturze

- sporządzenie dowodu PK m. 11/12/07

- sporządzenie dowodu PK m. 01/12/07 m.